

# QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC SỐ CHO HỌC VIÊN Ở CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

Nguyễn Hữu Đài - Đặng Bình Yên

Hệ 5, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Email: nguyenuudai0306@gmail.com.

**Tóm tắt:** Để tiếp tục nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo quân sự đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại trong điều kiện đầy mạnh ứng dụng chuyển đổi số, các nhà trường quân đội đang tiến hành đổi mới toàn diện cả về nội dung, phương thức tổ chức và cơ chế quản lý giáo dục, đào tạo. Trong bối cảnh đó, quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên trở thành một nhiệm vụ quan trọng, mang tính cấp thiết. Bài viết làm rõ quan niệm, phân tích tính tất yếu khách quan và đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên, góp phần đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, đào tạo quân sự trong giai đoạn mới.

**Từ khóa:** Quản lý giáo dục; quản lý hoạt động bồi dưỡng; năng lực số; học viên; nhà trường quân đội.

Nhận bài: 14/01/2026; Biên tập: 15/01/2026; Phản biện: 19/01/2026; Duyệt đăng: 26/01/2026.

## 1. Đặt vấn đề

Trong điều kiện toàn quân đẩy mạnh ứng dụng chuyển đổi số, thực hiện phong trào “Bình dân học vụ số”, hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở các nhà trường quân đội được triển khai với nhiều nội dung và hình thức khác nhau, góp phần từng bước đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, đào tạo quân sự. Tuy nhiên, nếu thiếu sự quản lý chặt chẽ, đồng bộ và khoa học, các hoạt động bồi dưỡng này khó phát huy hiệu quả, thậm chí có thể dẫn đến tình trạng dàn trải, hình thức, chưa gắn chặt với mục tiêu đào tạo sĩ quan trong môi trường quân sự số. Thực tiễn đó đặt ra yêu cầu cần nghiên cứu một cách có hệ thống vấn đề quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở các nhà trường quân đội hiện nay.

## 2. Nội dung nghiên cứu

### 2.1. Quan niệm quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở các nhà trường quân đội

\* Năng lực số của học viên ở các nhà trường quân đội

Theo quan điểm của chủ nghĩa duy vật lịch sử, năng lực không phải là thuộc tính trừu tượng có sẵn, mà được hình thành và bộc lộ trong hoạt động thực tiễn. C. Mác cho rằng năng lực lao động là tổng hợp những năng lực thể chất và tinh thần được con người vận dụng trong quá trình tạo ra giá trị sử dụng. Như vậy, năng lực chỉ thực sự có ý nghĩa khi được đặt trong điều kiện hoạt động cụ thể và được kiểm nghiệm bằng hiệu quả thực tiễn.

Trong bối cảnh chuyển đổi số hiện nay, môi trường hoạt động của con người đã thay đổi sâu sắc dưới tác động của khoa học - công nghệ. Công nghệ số, dữ liệu số và các nền tảng số ngày càng tham gia trực tiếp vào quá trình nhận thức và hành động. Sự xuất hiện của năng lực số vì thế là kết quả tất yếu của sự phát triển lực lượng sản xuất trong thời đại

số. Theo quan điểm của V.I. Lênin, thực tiễn là tiêu chuẩn của chân lý; năng lực chỉ được khẳng định thông qua hoạt động thực tiễn. Do đó, năng lực số không chỉ là khả năng sử dụng công nghệ hay thao tác kỹ thuật đơn lẻ, mà là sự kết hợp giữa tri thức, tư duy, kỹ năng và phẩm chất cá nhân nhằm giải quyết hiệu quả các yêu cầu trong môi trường số.

Trong giáo dục quân sự hiện đại, học viên các nhà trường quân đội đang trong quá trình hình thành nhân cách sĩ quan, rèn luyện bản lĩnh chính trị, ý chí, kỷ luật và năng lực chuyên môn. Vì vậy, năng lực số của học viên không chỉ phục vụ học tập và huấn luyện, mà còn gắn với mục tiêu đào tạo sĩ quan đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên số. Có thể hiểu, năng lực số của học viên là tổng hợp tri thức số, tư duy số, kỹ năng số và phẩm chất cá nhân, được hình thành trong môi trường sư phạm quân sự đặc thù, nhằm phục vụ mục tiêu hiện đại hóa quân đội.

\* Quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên

Hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên là bộ phận của quá trình giáo dục, đào tạo trong điều kiện chuyển đổi số. Khác với đào tạo chính khóa, bồi dưỡng có tính linh hoạt, tập trung cập nhật tri thức, kỹ năng mới, đáp ứng sự phát triển nhanh của khoa học - công nghệ và yêu cầu nhiệm vụ quân sự. Hoạt động này không chỉ trang bị kỹ năng sử dụng công nghệ, mà còn hình thành tư duy số, thói quen làm việc khoa học và ý thức bảo mật, kỷ luật trong môi trường số.

Do đặc thù đào tạo sĩ quan, nội dung bồi dưỡng phải gắn với chương trình, chuyên ngành quân sự và bảo đảm yêu cầu tổ chức, kỷ luật, an toàn thông tin. Hình thức bồi dưỡng cần kết hợp tập trung với ứng dụng nền tảng số, học trực tuyến và tự học có hướng dẫn. Vì vậy, hoạt động này không thể tự phát mà cần được định hướng và kiểm soát chặt chẽ.

Quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lý nhằm tổ chức, điều hành, kiểm tra và đánh giá hoạt động bồi dưỡng, bảo đảm tính thống nhất, hiệu quả và phù hợp với mục tiêu đào tạo sĩ quan, đáp ứng yêu cầu hiện đại hóa quân đội trong tình hình mới.

## 2.2. Tính tất yếu khách quan quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở các nhà trường quân đội

Quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên không chỉ là yêu cầu nội tại của công tác quản lý giáo dục quân sự, mà còn chịu sự quy định của những điều kiện khách quan mới. Sự phát triển mạnh mẽ của chuyển đổi số và yêu cầu hiện đại hóa Quân đội đặt ra đòi hỏi phải quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số một cách thống nhất, khoa học. Đây chính là cơ sở để làm rõ tính tất yếu khách quan của quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở các nhà trường quân đội hiện nay.

*Thứ nhất*, xuất phát từ yêu cầu chiến lược phát triển đất nước trong điều kiện chuyển đổi số.

Trong bối cảnh Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, Đảng ta xác định phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là nhiệm vụ trọng tâm của phát triển đất nước, trong đó giáo dục và đào tạo giữ vai trò then chốt. Quan điểm này được cụ thể hóa khi Đảng ta chủ trương “chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực, thể lực và phẩm chất người học, chuẩn hóa chất lượng đầu ra; nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo nguồn nhân lực, nhất là nhân lực chất lượng cao”, đồng thời chú trọng “đa dạng hóa các loại hình đào tạo,... phát triển các phương thức đào tạo mở, các nền tảng dạy và học trực tuyến, phát triển học liệu số, học liệu máy” [2, tr.3]. Những định hướng này trực tiếp đặt ra yêu cầu phải tổ chức hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho người học một cách có mục tiêu, nội dung và lộ trình rõ ràng; đồng thời làm nổi bật vai trò quản lý hoạt động bồi dưỡng nhằm bảo đảm sự thống nhất giữa mục tiêu đào tạo, nội dung bồi dưỡng và chuẩn đầu ra. Đối với các nhà trường quân đội, yêu cầu đó càng trở nên rõ ràng khi hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên không chỉ nhằm nâng cao khả năng thích ứng với môi trường số, mà còn phải được quản lý chặt chẽ để phù hợp với mục tiêu đào tạo sĩ quan, yêu cầu nhiệm vụ hiện đại hóa quân đội hiện nay.

Đặc biệt, Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo tiếp tục khẳng định yêu cầu đẩy mạnh chuyển đổi số trong toàn hệ thống giáo dục. Nghị quyết nêu rõ: “xây dựng các nền tảng giáo dục thông minh, đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ, trí tuệ nhân tạo trong đổi mới phương pháp

dạy và học, kiểm tra, đánh giá; ... bố trí đủ nguồn lực đầu tư cơ sở vật chất, hạ tầng công nghệ để đẩy nhanh chuyển đổi số, ... trong quản lý, tổ chức hoạt động giáo dục, đào tạo” [1, tr.6]. Những định hướng đó trực tiếp đặt ra yêu cầu tăng cường quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên, bảo đảm các hoạt động bồi dưỡng được tổ chức có mục tiêu, nội dung và phương thức phù hợp với yêu cầu đào tạo sĩ quan và nhiệm vụ hiện đại hóa quân đội hiện nay.

*Thứ hai*, xuất phát từ yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng Quân đội hiện đại.

Hiện nay, mục tiêu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam “cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại” đã được Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XII xác định hoàn thành sớm hơn một nhiệm kỳ so với mục tiêu trong Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Quân đội lần thứ XI đề ra; đồng thời “nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, xây dựng Quân đội... trong kỷ nguyên phát triển mới đặt ra những yêu cầu đòi hỏi cao hơn” [6, tr.44] đối với công tác giáo dục, đào tạo quân sự. Cùng với đó, yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, xây dựng nhà trường thông minh, tiếp cận Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ Tư đòi hỏi các nhà trường quân đội phải tiến hành đồng bộ các chủ trương, giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo. Trong đó, quan tâm nâng cao chất lượng quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở các nhà trường quân đội là yêu cầu cần thiết trong “kỷ nguyên số” hiện nay.

*Thứ ba*, xuất phát từ thực trạng và những thách thức trong quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên hiện nay.

Những năm qua, cùng với việc đầu tư cơ sở hạ tầng số, phát triển các nền tảng kỹ thuật phục vụ quản lý giáo dục và tổ chức dạy học trên môi trường số, xây dựng học liệu điện tử và thư viện số, các nhà trường quân đội đã từng bước triển khai nhiều hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo của đảng ủy, ban giám hiệu; sự tham gia của các cơ quan, khoa giáo viên và đơn vị quản lý học viên đã góp phần nâng cao nhận thức, kỹ năng số và khả năng thích ứng của học viên trong học tập, huấn luyện và rèn luyện ở môi trường quân sự số hóa.

Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy công tác quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở một số nhà trường quân đội vẫn còn những hạn chế nhất định. Việc xây dựng kế hoạch bồi dưỡng chưa thật sự đồng bộ và dài hạn; nội dung, hình thức bồi dưỡng còn dàn trải, thiếu trọng tâm, chưa gắn chặt với mục tiêu đào tạo sĩ quan, đặc thù chuyên ngành và yêu cầu nhiệm vụ trong điều kiện hiện đại hóa quân đội. Cơ chế phối hợp giữa các chủ thể quản lý trong tổ chức, điều hành hoạt động bồi dưỡng chưa thật sự chặt chẽ; công tác kiểm tra, đánh giá kết

quả bồi dưỡng năng lực số cho học viên còn thiếu tiêu chí cụ thể, chưa phản ánh đầy đủ mức độ hình thành và phát triển năng lực số trong môi trường quân sự.

Bên cạnh đó, sự phát triển nhanh của công nghệ số cùng với yêu cầu ngày càng cao về kỷ luật, an toàn và bảo mật thông tin đặt ra nhiều thách thức mới đối với công tác quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên. Điều này đòi hỏi các nhà trường quân đội phải tăng cường quản lý một cách khoa học, thống nhất và phù hợp với đặc thù giáo dục quân sự, nhằm bảo đảm hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên đạt hiệu quả thiết thực, đáp ứng yêu cầu đào tạo sĩ quan trong giai đoạn hiện nay.

### 2.3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở các nhà trường quân đội

Từ những phân tích về quan niệm và tính tất yếu khách quan của việc quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên, để đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, đào tạo quân sự trong điều kiện chuyển đổi số và hiện đại hóa quân đội, cần triển khai đồng bộ một số giải pháp cơ bản sau:

*Thứ nhất*, nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các chủ thể quản lý đối với hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên.

Nhận thức đúng đắn của các chủ thể quản lý là tiền đề quyết định hiệu quả quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên. Trong thực tiễn, nếu hoạt động bồi dưỡng chỉ được xem như nhiệm vụ mang tính bổ trợ, tình thế thì khó có thể được tổ chức bài bản, đồng bộ và gắn chặt với mục tiêu đào tạo sĩ quan. Vì vậy, cần làm cho các cấp ủy, tổ chức đảng, ban giám hiệu nhà trường, chỉ huy các cơ quan, khoa giáo viên và đơn vị quản lý học viên nhận thức sâu sắc rằng quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên là bộ phận hữu cơ của quá trình giáo dục, đào tạo quân sự trong điều kiện hiện đại hóa quân đội.

Trên cơ sở đó, cần tăng cường công tác quán triệt, tuyên truyền về mục tiêu, ý nghĩa và yêu cầu của hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên; xác định rõ trách nhiệm của từng chủ thể trong quản lý, tổ chức và giám sát hoạt động này. Việc nâng cao nhận thức phải gắn với nâng cao tinh thần trách nhiệm, tránh tình trạng khoán trắng cho một bộ phận hoặc coi đây là nhiệm vụ riêng của khoa giáo viên hay bộ phận công nghệ thông tin. Khi nhận thức và trách nhiệm được thống nhất, hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên mới có cơ sở để được quản lý chặt chẽ, triển khai đồng bộ và đạt hiệu quả thực chất.

*Thứ hai*, hoàn thiện hệ thống quy chế, quy định về quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên.

Hoàn thiện hệ thống quy chế, quy định là giải pháp có tính nền tảng, tạo khuôn khổ pháp lý cho

toàn bộ hoạt động quản lý bồi dưỡng năng lực số cho học viên. Trong điều kiện chuyển đổi số diễn ra nhanh chóng, nhiều nội dung, hình thức bồi dưỡng mới xuất hiện, nếu thiếu các quy định cụ thể sẽ dễ dẫn đến tình trạng tổ chức tự phát, thiếu thống nhất và khó kiểm soát.

Nội dung trọng tâm của giải pháp này là rà soát, bổ sung và hoàn thiện các quy định liên quan đến quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên, bao gồm: mục tiêu bồi dưỡng; nội dung, chương trình; hình thức tổ chức; tiêu chí đánh giá kết quả; cơ chế phối hợp giữa các chủ thể quản lý; yêu cầu về kỷ luật, an toàn và bảo mật thông tin. Các quy định cần bảo đảm tính thống nhất với mục tiêu đào tạo sĩ quan, đặc thù môi trường sư phạm quân sự và yêu cầu hiện đại hóa quân đội.

Bên cạnh đó, cần đưa các nội dung liên quan đến bồi dưỡng năng lực số cho học viên vào hệ thống tiêu chí quản lý, đánh giá kết quả học tập và rèn luyện. Khi hệ thống quy chế được hoàn thiện và thực hiện nghiêm túc, hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên sẽ được quản lý thống nhất, có định hướng rõ ràng và hạn chế được tình trạng hình thức, dàn trải.

*Thứ ba*, đổi mới nội dung và phương thức tổ chức bồi dưỡng năng lực số gắn với mục tiêu đào tạo sĩ quan.

Đổi mới nội dung và phương thức tổ chức bồi dưỡng năng lực số cho học viên là yêu cầu trực tiếp xuất phát từ đặc điểm của môi trường giáo dục quân sự và sự phát triển nhanh của công nghệ số. Dưới góc độ quản lý, đổi mới ở đây không chỉ là đổi mới về mặt chuyên môn, mà còn là việc quản lý chặt chẽ quá trình lựa chọn nội dung, hình thức và phương thức tổ chức bồi dưỡng.

Theo đó, nội dung bồi dưỡng năng lực số cho học viên cần được xác định trên cơ sở mục tiêu đào tạo sĩ quan, đặc thù chuyên ngành quân sự và yêu cầu nhiệm vụ trong từng giai đoạn gắn với hoạt động chuyển đổi số trong giáo dục, đào tạo. Nội dung bồi dưỡng phải có trọng tâm, trọng điểm, tránh dàn trải; chú trọng những tri thức số, kỹ năng số, phương pháp tư duy số và tố chất cá nhân phục vụ trực tiếp cho học tập, huấn luyện, rèn luyện và thực hiện nhiệm vụ quân sự trong môi trường số.

Về phương thức tổ chức, cần quản lý tốt sự kết hợp giữa bồi dưỡng tập trung và bồi dưỡng phân tán; giữa hình thức trực tiếp và trực tuyến; giữa học tập có tổ chức và tự học có hướng dẫn. Việc đổi mới nội dung và phương thức tổ chức bồi dưỡng, nếu được quản lý chặt chẽ, sẽ góp phần nâng cao tính thiết thực, hiệu quả của hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên, đồng thời bảo đảm sự gắn kết chặt chẽ với mục tiêu đào tạo sĩ quan.

*Thứ tư*, nâng cao năng lực quản lý và tổ chức hoạt động bồi dưỡng năng lực số của đội ngũ cán bộ, giảng viên và cán bộ quản lý học viên.

Đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên và cán bộ quản lý học viên là lực lượng trực tiếp tham gia tổ chức và quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên. Vì vậy, nâng cao năng lực quản lý và tổ chức hoạt động bồi dưỡng của đội ngũ này có ý nghĩa quyết định đối với chất lượng và hiệu quả quản lý.

Nội dung chủ yếu của giải pháp là bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ, giảng viên năng lực xây dựng kế hoạch, tổ chức, điều hành, kiểm tra và đánh giá hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên; đồng thời nâng cao trình độ sử dụng công nghệ số trong quản lý và hỗ trợ học viên. Cùng với đó, cần phát huy vai trò của đơn vị quản lý học viên trong việc theo dõi, đôn đốc, kiểm tra quá trình tham gia bồi dưỡng năng lực số, gắn hoạt động bồi dưỡng với quản lý rèn luyện, chấp hành kỷ luật và nề nếp chính quy.

Thông qua việc nâng cao năng lực của đội ngũ này, hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên sẽ được quản lý đồng bộ, xuyên suốt từ khâu kế hoạch hóa đến tổ chức thực hiện và đánh giá kết quả, qua đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo sĩ quan trong điều kiện chuyển đổi số hiện nay.

### 3. Kết luận

Quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên ở các nhà trường quân đội là yêu cầu khách

quan trong bối cảnh đẩy mạnh chuyển đổi số và xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam hiện đại. Thông qua việc làm rõ quan niệm về năng lực số của học viên và quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số, bài viết đã chỉ ra tính tất yếu của việc tăng cường quản lý nhằm bảo đảm sự thống nhất giữa mục tiêu đào tạo sĩ quan, nội dung bồi dưỡng và yêu cầu nhiệm vụ trong môi trường quân sự số. Việc thực hiện đồng bộ các giải pháp nâng cao chất lượng quản lý hoạt động bồi dưỡng năng lực số cho học viên không chỉ góp phần khắc phục những hạn chế hiện nay, mà còn tạo nền tảng quan trọng để nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo quân sự, đáp ứng yêu cầu hiện đại hóa quân đội trong giai đoạn mới ■

### Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Chính trị (2025). *Nghị quyết số 71-NQ/TW, ngày 22/8/2025 về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo*
- [2]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2025). *Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng*. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.
- [3]. Tổng cục Chính trị (2025). *Tài liệu nghiên cứu, học tập, quán triệt Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XII, nhiệm kỳ 2025 - 2030*. Hà Nội: Nxb. Quân đội nhân dân.

## Managing digital competency training activities for the students in the military schools today

Nguyen Huu Dai - Dang Binh Yen

System 5, Political Academy, Ministry of National Defence

Email: nguyenuudai0306@gmail.com.

**Abstract:** To further improve the quality of military education and training to meet the requirements of building a revolutionary, regular, elite, and modern Vietnamese People's Army in the context of accelerating digital transformation, the military schools are undertaking comprehensive innovations in terms of content, organizational methods, and management mechanisms for education and training. In this context, managing digital skills training for the learners becomes a crucial and urgent task. This article clarifies the concept, analyzes the objective necessity, and proposes several solutions to improve the quality of managing digital skills training for students, contributing to meeting the requirements of educational innovation and military training in the new period.

**Keywords:** Educational management, managing improvement activities, digital competence, cadets, military school.